

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Гуманітарно-педагогічний факультет

Кафедра іноземної філології і перекладу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

_____ Інна САВИЦЬКА
_____ 2023 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри іноземної
філології і перекладу

Протокол № 1 від 30 серпня 2023

р.

Завідувач кафедри

_____ Світлана АМЕЛІНА

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Німецька мова та
друга іноземна»

_____ Наталія ОЛЬХОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИЧНА ФОНЕТИКА НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Спеціальність: 035 «Філологія»

Спеціалізація: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – німецька»

Факультет: гуманітарно-педагогічний

Розробник: к.філол.н., доцент *Олександр АРТЬОМЦЕВ*

Київ – 2023

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра іноземної філології і перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Савицька І.М.

“ ____ ” _____ 2025 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри іноземної
філології та перекладу

протокол № 12 від “10” червня 2025 р.
Завідувач кафедри ____ Амеліна С.М.

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Німецька мова та друга іноземна»

_____ Зуєнко Н.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Практична фонетика німецької мови»

Галузь знань: В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

Спеціальність: В11 «Філологія» (Спеціалізація Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька);

Освітня програма: «Німецька мова та друга іноземна»

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробник: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземної філології і перекладу Артёмцев О. В.

Київ – 2025

Опис навчальної дисципліни

Практична фонетика німецької мови (назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	В11 Філологія	
Освітня програма	Німецька мова та друга іноземна	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття		год.
Практичні, семінарські заняття	45 год.	год.
Лабораторні заняття		год.
Самостійна робота	75 год.	год.
Індивідуальні завдання		год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3 год.	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є формування у майбутніх філологів комплексних навичок вимови на рівні слова, словосполучення речення та тексту у процесі здійснення мовленнєвої комунікації.

Завдання

- сформувати у студентів розуміння особливостей реалізації в мовленні фонетичних явищ німецької мови
- розкрити основні своєрідні фонетичні явища, які викликають труднощі під час вивчення німецької мови;
- сформувати у студентів стійких фонетичних навичок як базу для успішного володіння німецькою мовою;
- підвищити загальноосвітній рівень студентів та якість їхньої філологічної підготовки.

Набуття компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність спілкуватися іноземною мовою на основі стійких сформованих фонетичних навичок
ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним у навчанні
ЗК 3. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 4. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 5. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми у процесі навчання
ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки фонології в межах практичної фонетики
ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання і навички, які набуті в процесі навчання
ФК 4. Здатність використання фонологічних навичок передачі змісту засобами іноземної мови

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
ПРН 8. Знати й розуміти фонетичну систему мови і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН 10. Знати фонетичні норми літературної німецької мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми породження усних текстів з урахуванням фонетичних норм.
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці з точки зору фонологічної оформленості змісту

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	

Змістовий модуль 1. Особливості артикуляції мовних одиниць на рівні слова. Наголос у різноструктурних словах

[illegible]

Тема 1. Інтенація у словосполученнях, простих реченнях з прямим і зворотним порядком слів. Особливості інтонації у поширених і непоширених реченнях німецької мови	10 – 11	14		4			10						
Тема 2. Типи інтонація в питальних реченнях з питальним і без питального слова. Ведення тону. Інтонація у модальних конструкціях. Інтонація у реченнях складної граматичної структури (перфект, футур, плюсквамперфект). конструкціях.	12 – 13	16		6			10						
Тема 3 Типи інтонація в питальних реченнях з питальним і без питального слова. Ведення тону. Інтонація у модальних конструкціях.	14 – 15	14		3			11						
Модульна контрольна робота №2	15	2		2									
Разом за змістовим модулем 2		46		15									
Усього годин		120		45			75						

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Артикуляція голосних переднього ряду в різних позиціях. Наголос у слові.	4
2	Основні правила вимови голосних заднього ряду. Темп вимови. Вимова на слух за диктором. Вимова самостійно.	6
3	Артикуляція приголосних. Повторення за диктором. Самостійна вимова. Наголос у словах.	6
4	Спосіб утворення приголосних. Місце утворення приголосних. Приголосні в потоці мовлення. Гемінація приголосних. Африкати. Особливості вимови приголосних у різних позиціях.	6
5	Наголос у слові. Види складів. Асиміляція. Правила читання і вимова буквосполучень	6
6	Інтенація у словосполученнях, простих реченнях з прямим і зворотним порядком слів. Особливості інтонації у поширених і непоширених реченнях німецької мови	4

7	Типи інтонація в питальних реченнях з питальним і без питального слова. Ведення тону. Інтонація у модальних конструкціях.	6
8	Типи інтонація в питальних реченнях з питальним і без питального слова. Ведення тону. Інтонація у модальних конструкціях. Реалізація звучання тексту в мовленні.	3

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наголос у багатокомпонентних і простих словах.	8
2	Артикуляція голосних у словах і словосполученнях	8
3	Гемінація приголосних. Африкати. Особливості вимови приголосних у різних позиціях.	10
4	Наголос у простих і складних словах. Види складів.	8
5	Інтонація у словосполученнях, простих реченнях з прямим і зворотним порядком слів. Особливості інтонації у поширених і непоширених реченнях німецької мови	10
6	Типи інтонація в питальних реченнях з питальним і без питального слова. Ведення тону. Інтонація у модальних конструкціях.	10
7	Типи інтонації в питальних реченнях. Текст і інтонація.	10
8	Тексти у потоці мовлення	11

5. Зразки контрольних завдань для визначення рівня формування фонетичних навичок студентів

- Прочитайте слова. Зверніть увагу на довготу і короткість голосного звуку: das, da, nah, wann, passen, Sand, nass, Satz
- Вимовіть слова. Зверніть увагу на правильність вимови приголосного r, t, d, s, w, ß, v, l, h, наприклад: Rat, rot, er, wer, sehr, Tasse, Wand, da, dort, so, sie, sagen, Woche, wann, Wagen, groß, Vater, lachen, leben, haben, hier.
- Вимовіть слова. Зверніть увагу на вимову буквосполучень ph, ch, ck, ng, ig, nk, qu, th, tz, sch, chs, st, sp у таких словах: Photo, Chor, machen, ich, dich, richtig, krank, Quadrat, Theater, Platz, Schule, sechs, stehen, sprechen, basteln, backen, Wohnung
- Вимовіть слова з дифтонгами ei, eu, äu, au вірно: nein, sein, deutsch, neun, Mäuse, Bau, auch, Raum
- Прочитайте слова. Зверніть увагу на наголос. Besuchen, verbringen, ankommen, Hausnummer, wohin, Studentenabend, Urlaub, diesmal, mitnehmen, unternehmen
- Прочитайте з основним наголосом такі акцентні групи: fünf Bücher, gut prüfen, nur mündlich, sehr pünktlich, um 12 Uhr, für das Haus, jedes Mädchen, jeden Satz schreiben, müde, aber glücklich, klein, aber tüchtig.
- Вимовіть з правильною інтонацією такі структури: Anna singt. Adam und Ada sitzen. Die Mutter hat Durst. Du sitzt hier. Wir trinken Saft. Tanzen Sie! Bringe bitte Saft! Eva, tanze mit Kurt! Was ist der Vater? Was fragst du, Erna? Haben Sie das Buch besprochen? Soll ich ihnen helfen?
- Прочитайте текст. Зверніть увагу на фонетичні особливості даного тексту: Meine Freunde wohnen in einer Stadt. Sie sind drei. Richard ist Dreißig. Regine, meine Studienfreundin, ist Mitte Zwanzig. Richard und Regine haben an der Universität

studiert. Jetzt arbeiten sie in einem Betrieb. Sie arbeitet gerne. Die Arbeit bringt ihnen viel Freude. Sie treffen sich oft und gehen spazieren.

6. Методи навчання

Передбачено, що на практичних заняттях форми організації навчання є практико зорієнтованими, оскільки повноцінно реалізують мету студентоцентрованого навчання – активізувати пізнавально-творчу діяльність здобувачів вищої освіти, організувати суб'єктносуб'єктну взаємодію. Тому під час їх проведення можуть використовуватися різні технології формування фонетичних навичок говоріння. Виконання/презентація індивідуальних та колективних проєктів; есе (усна / письмова презентація есе на визначену тему).

В умовах змішаної та дистанційної моделей навчання, коли взаємодія з викладачем відбувається за допомогою застосунків Zoom чи Google Meet для відеоконференцій, освітньої платформи Moodle для виконання самостійних і підсумкових тестових завдань, файлообмінних соціальних мереж Telegram, Viber, інтерактивна складова навчання здобувачів вищої освіти доповнюється іншими застосунками для зворотного зв'язку: google-форми для опитувань, Google Classroom тощо.

8. Форми контролю

Метод усного контролю (попередній контроль, повторний контроль); письмовий контроль (тематичний, модульний, підсумковий семестровий контроль; контрольні роботи (письмовий диктант, записи фонограм, усна презентація мікротекстів); тестовий контроль (модульний, підсумковий семестровий контроль).

Формою підсумкового контролю є іспит.

Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про введення в дію від 01.05.2023 р. № 404)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

11. Навчально-методичне забезпечення

- програма навчальної дисципліни;
- робоча програма навчальної дисципліни;
- матеріали лекційного курсу;
- методичні матеріали до практичних занять;
- методичні матеріали для організації самостійної/ індивідуальної роботи;
- матеріали до проведення контролю.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Євгененко Д. А. Практична фонетика німецької мови. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2008. 208 с.
2. Рєзнік В. Г., Носенко М. М. Фонетичний практикум з німецької мови. Біла Церква: Вид-во БНАУ, 2019. 45 с.
3. Похитун Т. А. Практична фонетика німецької мови. Методичні рекомендації для студентів 1 курсу. Миколаїв: МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2018. 53 с.
4. Ятчук М. А. Фонетика німецької мови. Навчальний посібник. Тернопіль: Галицький коледж, 2017. 96с.

Додаткова:

1. Giebel H., Graffmann H., Neumann E. Ausspracheschulung. Deutsch. Phonetikkurs. Berlin: INTER NATIONS, 2007. 100 S.
2. Bunk J. S. Phonetik aktuell. Deutsch als Fremdsprache/ Hueber Verlag, 2018. 86 S.

Інтернетресурси

1. <http://www.deutsch-fremdsprachen.de>
2. <http://cornelia.siteware.ch/phonetik/>
3. <http://schubert-verlag.de/aufgaben/index.htm>